Posouzení bakalářské práce Adély Stejskalové „Prekoncepty notace u dětí předškolního věku“

Téma bakalářské práce Adély Stejskalové míří na oblast notace, záznamu, tedy grafického zápisu nějakého tématu, slova myšlenky u dětí předškolního věku.

Zadání směřuje ke grafickému zaznamenání, což je pro děti pojmově složité uchopit, přestože podobné aktivity dělají. Proto je téma s dětmi dopředu probráno. Notace byla vybrána jako téma BP, protože sleduje vývoj grafické práce dětí, oddělování kresby a písma a ukotvení písma. Proto také zadání – záznam – odkazuje na seznamu, výčet, tedy žánr písma spíše nežli kresby. Autorka předpokládala, že i v případě, že děti budou kreslit, může se dále lépe soustředit na postupy psaní, že ponese kresba prvky písma a možná i naopak.

Teoretická část je věnována zejména výzkumům v oblasti čtení a psaní a dále dvěma zdrojům kterých je využíván nejvíce pro analýzu materiálů, a to E. Ferreirové a M. Clayové. Autorka BP se soustředí na tři hlavní přístupy k vývoji písma a jejich srovnání, včetně odkazů na podobu nejnovějších přístupů ke sledované tématice.

Dvěma vybraným přístupům se potom práce věnuje podrobněji. Možná mohla Adéla Stejskalová vypustit část věnovanou vývoji dítěte a soustředit na pouze na vývoj písma. Důležitou součástí je naopak část věnovaná kresbě a jejím odlišnostem od písma (což navazuje na Clayovou a Ferreirovou).

Materiál byl nasbírán v mateřských školách s předškolními dětmi k tématu „podzimu“. Děti většinou v první fázi kreslily, poté v individuální práci také psaly a hovořily o aspektech psaní a kreslení.

Dětské produkty (grafická práce a její vysvětlení) jsou poté kategorizovány podle Ferreirové a podle Clayové.

Zařazení do vývojových kategorií autorka vysvětluje na materiálu (ukázka dětské produkce a dětské koncepty), který je zajímavý a velmi vhodný.

Líbí se mi, jak autorka popisuje jednotlivá období, jak shrnuje závěry, ke kterým došla a které prohlubují pohled na jednotlivé vývojové etapy.

Také sledování kategorií Ferreirové a Clayové ukazuje na zajímavé souvislosti.

Kresby zůstaly tak trochu mimo zájem výzkumu. Je možná škoda, že autorka nevyužila sledované kategorie i na části, které označily děti jako kresbu. Také by se našly zajímavé znaky písma jako řazení od řádek a sloupů, seznamy prvků a jejich opakování nebo střídání apod. Zejména kategorie Clayové bylo možno na tomto materiálu využít. Podobně je to se vztahem kresby a písma na papíru, kde jsou vidět zajímavé momenty jako např. nalepení písma na obrázek apod.

Práce Adély Stejskalové splňuje nároky kladené na bakalářskou práci a doporučuji jí k obhajobě.

Ida Viktorová

Praha, 24.5.2017